

Onderwerp: Invoering precariobelasting op kabels en leidingen

Ons kenmerk: 14RV000081

Programma(speerpunt): 40. genereren extra belastingopbrengst door invoering precariobelasting op kabels en leidingen

Nummer: 8

Elst, 30 september 2014

AAN DE RAAD

1. Samenvatting

Binnen de territoriale grenzen van de gemeente Overbetuwe liggen verschillende netwerken van kabels, leidingen, buizen, draden en dergelijke. Het gaat met name om gas-, elektriciteits- en waterleidingnetwerken van de netbeheerders. De Gemeentewet biedt gemeenten in artikel 228 de mogelijkheid om precariobelasting te heffen 'ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeenteground'.

De gemeente Overbetuwe heeft globaal de mogelijkheden onderzocht om precariobelasting te heffen van de kabel- en leidingnetwerken binnen haar grenzen. Alle binnen de gemeentegrenzen aanwezige netwerken zijn in beginsel te belasten door middel van precariobelasting. Wet, (fiscale) jurisprudentie en bestaande overeenkomsten kunnen echter beperkingen stellen aan de mogelijkheid om te heffen.

2. Waarom naar de raad

Aan de raad wordt gevraagd te beslissen tot het invoeren van een precariobelasting op buizen, kabels, draden of leidingen (hierna te noemen: precariobelasting). In de Kadernota 2015 is een opbrengst voor de precariobelasting opgenomen van € 800.000. Wij stellen voor om deze belasting, gelet op het financiële belang, al met ingang van 1 november 2014 in te voeren. Om dit te bereiken dient de raad op 28 oktober tot de invoering van een precariobelasting te besluiten.

3. Doelstelling en beoogd meetbaar effect

Extra en (structurele) inkomsten genereren door de invoering van een precariobelasting per 1 november 2014 op kabels en leidingen en dergelijke.

Potentiële opbrengst

De opbrengst van de precariobelasting is het product van de totale heffingsgrondslag maal het tarief. Ten behoeve van een berekening van de potentiële opbrengst zal dus ten eerste de totale heffingsgrondslag moeten worden ingeschat. De heffingsgrondslag is in de conceptverordening bepaald op het aantal strekkende meters.

Na het vaststellen van de verordening precariobelasting kunnen we aangifteformulieren verzenden voor de opgave van het aantal strekkende meters. Het gaat om de leidingnetwerken van Liander, Vitens en Tennet. Het aantal strekkende meters is thans nog niet te bepalen.

Ten tweede zal het tarief moeten worden bepaald. Ongeveer een zeventigtal gemeenten in Nederland heft precariobelasting op kabels en leidingen. De meeste gemeenten hanteren daarbij een vast jaartarief tussen € 2,00 en € 3,60 per meter. De gemeente Lingewaard heeft

dit jaar een precariobelasting ingevoerd met een tarief van € 3,00 per meter. Wij stellen voor om ook van dit tarief uit te gaan.

In de conceptverordening is voor 2014 een maandtarief opgenomen van € 0,40 per strekkende meter. Voor 2015 is een jaartarief opgenomen van € 3,00 per strekkende meter.

Aangezien het aantal meters van de leidingnetwerken nog niet bekend is, is thans nog geen goede inschatting te maken van de totale opbrengst. De verwachting is dat het in de Kadernota 2015 geraamde bedrag ruim zal worden gehaald.

Wij zullen de raad via de reguliere bestuursrapportages op de hoogte houden van de gerealiseerde opbrengst.

4. Argumenten en alternatieven

De bevoegdheid van de gemeente om precariobelasting te heffen, is gebaseerd op artikel 228 van de Gemeentewet. Op grond hiervan is het een gerechtvaardigd middel om inkomsten te generen. De door de raad vast te stellen belastingverordening is bijgevoegd.

Mogelijke beperkingen aan het heffen

Zoals gezegd kunnen wet, jurisprudentie en overeenkomsten beperkingen opleggen aan de mogelijkheden om te heffen. Zo kan volgens jurisprudentie uitsluitend worden geheven indien 'het hebben van voorwerpen' door de gemeente wordt 'geoorloofd of toegelaten'. Dit wil zeggen dat de gemeente als eigenaar niet verplicht moet zijn de aanwezigheid van de voorwerpen toe te staan. Als de gemeente het gebruik van haar grond voor het hebben van voorwerpen moet gedogen, kan zij dus geen precariobelasting heffen. Een gedoogplicht kan onder meer gelden bij of krachtens een wet, zoals de Telecommunicatiewet voor kabels ten dienste van een openbaar elektronisch communicatienetwerk. Een gedoogplicht kan ook voortvloeien uit een privaatrechtelijke overeenkomst, zoals een huur- of exploitatieovereenkomst met de netbeheerder. Ook anderszins kan een overeenkomst een heffing in de weg staan, bijvoorbeeld indien met de gemeente is overeengekomen dat niet zal worden geheven of dat geen vergoeding zal worden gevraagd.

Kanttekeningen

Bij de heffing van precariobelasting over kabels en leidingen zijn de volgende kanttekeningen te plaatsen en risico's te benoemen:

1. *Treft de invoering van precariobelasting op kabels en leidingen de burger?*

Het transport van energie (gas, elektriciteit en warmte) door netbeheerders is aan strikte regels gebonden en staat onder toezicht van de Energiekamer van het Ministerie van Economische zaken. In dit verband worden ook jaarlijks de kosten (tarieven) van transport en de doorrekening aan de consumenten vastgesteld. Ook de precariobelasting die door netbeheerders in een beperkt aantal gemeenten (75 gemeenten) moet worden voldaan wordt reeds in die tariefberekening opgenomen. Dit betekent dat inwoners van de gemeente nu al ongeveer € 20 per jaar meebetalen aan de precarioheffing op kabels en leidingen in andere gemeenten.

Deze systematiek geldt overigens niet voor bijvoorbeeld het waterleidingnetwerk.

Waterbedrijven belasten doorgaans de precariobelasting rechtstreeks door aan de afnemers. Dit is voor de burgers zichtbaar op hun waternota. Wij zijn voornemens om deze lastenverhoging voor de burgers te compenseren. De wijze waarop en de hoogte van de bedragen zullen wij nader aan u voorleggen zodra de lastenverhoging bekend is.

2. *In de toekomst mogelijke vrijstelling voor precariobelasting voor nutsvoorzieningen.*

Op 15 november 2010 is de motie-Van der Burg (Kamerstukken II 2010-2011, 32 500 VII, nr. 9) aangenomen die de regering nogmaals verzoekt om het wetsvoorstel vrijstelling precariobelasting op netwerken (van nutsbedrijven) zo spoedig mogelijk in te dienen, zodat dit voor 1 januari 2012 in werking kan treden. Dit wetsvoorstel is op dit moment nog niet ingediend bij de Tweede Kamer. De VNG meldt op 5 april 2013 dat de minister meer

tijd neemt om op alternatieven te studeren en het wetsvoorstel aan te houden. Of het daadwerkelijk tot een wetsvoorstel komt en wat de precieze uitwerking daarvan zal zijn op de (on)mogelijkheden voor heffing van precariobelasting voor nutsbedrijven, is op dit moment moeilijk in te schatten. Recent heeft de minister van BZK vragen beantwoord over het afschaffen van precariobelasting voor nutsbedrijven. Hierin heeft de minister aangegeven dat er diverse factoren zijn die moeten worden meegewogen bij het bepalen van reële alternatieven voor de precariobelasting voor nutsbedrijven. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State en het nader onderzoek zal de minister een afweging maken over de te kiezen variant. Hierover zou hij de Kamer naar verwachting in de eerste helft van 2014 informeren (Kamerstukken II 2013/14, Aanhangsel 1524). Tot op heden heeft de minister echter nog niets aan de Kamer laten weten. Volgens de VNG¹ wordt thans op ambtelijk niveau over de inhoud van een voorstel nog nagedacht.

3. *Overeenkomst staat mogelijk de heffing in de weg.*

Zoals gezegd kan een (bestaande) overeenkomst met bijvoorbeeld een netbeheerder in de weg staan aan heffing doordat is afgesproken dat niet zal worden geheven of doordat de voorwerpen op grond van de overeenkomst gedoogd moeten worden.

4. *Procesrisico's.*

De kans is aanwezig dat een belastingplichtige in bezwaar en vervolgens in beroep zal gaan tegen een aanslag precariobelasting. Indien een aanslag wordt opgelegd die in een (fiscale) procedure niet stand blijkt te houden (bijvoorbeeld als gevolg van in die procedure verstrekte informatie zoals overeenkomsten), zal niet alleen de aanslag moeten worden terugbetaald, maar zal ook invorderingsrente moeten worden vergoed. Daarnaast zal de gemeente mogelijk worden veroordeeld in de proceskosten (vergoeding vindt plaats volgens het Besluit proceskosten bestuursrecht; deze forfaitaire bedragen zijn relatief laag). Deze kosten en de rente kunnen worden verrekend met de opbrengst aan precariobelasting.

Pas nadat de rechtsmiddelen tegen een aanslag (bezwaar en beroep) zijn uitgeput, staat de belastingopbrengst definitief vast. Bij de onderhavige precariobelasting op kabels en leidingen gaat het om enkele aanslagen met grote bedragen. Anders dan bijvoorbeeld bij de onroerende-zaakbelastingen heeft de vernietiging van een aanslag grote invloed op de opbrengst.

5. **Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?**

Door vaststelling van de Verordening. Via de bestuursrapportages houden wij u op de hoogte van belangrijke afwijkingen.

6. **Communicatie**

Bekendmaking op gebruikelijk wijze.

7. **Kosten, baten en dekking**

Opbrengst

Zoals hiervoor vermeld is de potentiële opbrengst voorzichtigheidshalve in te schatten op € 800.000 voor 2015. Voor 2014 is dat € 213.000.

Kosten

Met het invoeren van een belastingverordening en de uitvoering daarvan zijn kosten gemoeid. Die kosten kunnen worden onderscheiden in incidentele en structurele perceptiekosten (uitvoeringskosten).

¹ Bericht VNG, d.d. 19 augustus 2014.

De incidentele kosten betreffen ten eerste de inschakeling van een gespecialiseerd bureau voor juridisch belastingadvies. Ten tweede betreft dit de kosten van bezwaar- en beroepsprocedures tegen de op te leggen aanslagen. Naar verwachting zal alleen in het begin tegen de aanslagen worden geprocedeerd om duidelijkheid over de verschuldigdheid van de belasting te verkrijgen. De incidentele kosten kunnen worden begroot op € 10.000.

De structurele kosten betreffen de jaarlijkse uitvoeringskosten, zoals kosten van aanslagoplegging en invordering van de belastingbedragen, het versturen aangiftebiljetten en het doorvoeren van mutaties. Deze kosten kunnen jaarlijks worden begroot op € 2.000

Dekking

De kosten worden gedekt uit de opbrengst precariobelasting.

Het doel van deze heffing is het genereren van extra structurele inkomsten. Deze structurele inkomsten worden aangewend voor het 'robuust' maken van onze gemeentebegroting. In de conceptbegroting 2015 is reeds rekening gehouden met een structurele opbrengst van € 800.000.

HET COLLEGE VAN/BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris, de burgemeester

Th. Hoex MMO

drs A.S.F. van Asseldonk

Relevante stukken

1. (concept) Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting ter zake van buizen, kabels, draden of leidingen gemeente Overbetuwe 2014.

Portefeuillehouder: W. Hol

Behandelend teammanager voor technische vragen: R. Heijnen, tel.: (0481) 362 300, email: info@overbetuwe.nl